

Stanovisko oponenta

v řízení pro jmenování doc. JUDr. PhDr. Tomáše Gábriše, PhD., LL.M., MA profesorem

Díky svému externímu působení na Právnické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě jsem měl možnost sledovat doc. Tomáše Gábriše od počátků jeho vědecké dráhy. Už tehdy se jevil jako velký talent. I když se spousta talentů z různých důvodů postupem času vytratí, případ kolegy T. Gábriše to rozhodně nebyl. Svůj vysoký intelekt a výborné znalosti soustavně a cílevědomě prohluboval. Nenechal se přitom svázat jen úzkým rámcem právní historie, ale svou odbornost rozvíjel komplexně: nejen studiem moderních přístupů k právu a právní historii, ale též studiem příbuzných vědních oborů a platného práva, zapojením do právní praxe či rozvojem svých jazykových znalostí. Už při obhajobě jeho habilitační práce jsem tak mohl konstatovat, že v něm vidím budoucnost slovenské právní historiografie, a on to v následujících letech jen potvrzoval.

Leccos napovídá pouhý pohled do kandidátova profesního životopisu. Absolvoval nejen studium práva, ale souběžně na filosofické fakultě vystudoval také historii a získal tituly JUDr. i PhDr. Formou doktorského studijního programu se dále vzdělával nejen v právní historiografii, ale také v oborech pracovního práva a slovenských dějin, takže titul PhD. by si za své jméno mohl připsat třikrát. V nizozemském Tilburgu získal v oboru Mezinárodní a evropské pracovní právo titul LL.M. a v Maďarsku v oboru Středověká studia titul MA. Spousta titulů, jimiž se může doc. T. Gábriš honosit, by mohla na první pohled svádět k závěru, že před sebou máme sběratele lacině získaných titulů, ale opak je pravdou, protože studia doc. Gábriše odrážejí jeho cílenou a promyšlenou touhu všestranně se připravovat na výkon své profese. Svým magisterským a doktorským studiem na právnické a filosofické fakultě Komenského univerzity si vytvořil výborné předpoklady pro působení na právněhistorickém pracovišti, kde je studium historie a práva ideální kombinací. Studium v Budapešti předznamenává jeho zájem o nejstarší právní historii na území Slovenska a novátorské přístupy k ní. Studiem pracovněprávní problematiky doma i v zahraničí si pak zase rozvíjel potřebné znalosti pro své působení v oboru sportovního práva, v němž mezinárodní prvky hrají významnou roli. Tím se jeho snaha rozšířit své vědomosti a kontakty ani zdaleka nevyčerpává, mohl bych vyjmenovat ještě řadu kratších studijních pobytů, tu však už jen odkazuji na zmíněný profesní životopis.

Publikace dr. T. Gábriše jsou díky jeho znalostem a schopnosti podívat se na zkoumaný problém tak říkajíc „novýma očima“ vždy inspirativním čtením, ať jde o odborné články, obsáhlejší studie nebo monografie. Jako příklad lze uvést jeho monografii „*Právo a dejiny. Právnohistorická propedeutika*“ z roku 2012 nebo ve spoluautorství napsané „*Najstaršie právo na Slovensku? Pokus o rekonštrukciu predcyrilometodského normatívneho systému*“ z loňského roku. Jako jsem to už jednou – jako recenzent – učinil, chtěl bych zvlášť ocenit jeho komentované vydání „*Dočasných súdnych pravidiel Judexkuriálnej konferencie z roku 1861*“ s fundovanou úvodní studií. Protože nemám důvod nic měnit na tehdejší mém hodnocení, dovolím si je odcitovat. „*Jde o nesmírně záslužný počin, protože slovenský překlad Prozatímních soudních pravidel ... dosud chyběl. Záslužný by byl už samotný jejich překlad, ale autor navíc k textu připojil obsáhlou úvodní studii, jednotlivá ustanovení okomentoval, připojil původní maďarské znění a pomocný aparát, umožňující čtenáři snadnou orientaci. Vytvořil tak celistvou publikaci, kterou přivítají především právní historici, ostatní učitelé právnických fakult a studenti, jimž může velmi dobře posloužit jako učební text ke slovenským právním dějinám 19. a 20. století. Jistě osloví i obecné historiky, věnující se této fázi slovenských dějin, a věřím, že i praktické právníky, pro něž může přinést řadu cenných informací. A osloví nejen současníky, ale i další generace: jsem přesvědčen, že i když*

většinu našich prací o slovenských právních dějinách pokryje prach zapomnění, k tomuto komentáři se budou naši následníci vracet i po dlouhých desetiletích, podobně jako se my i po 70 letech vracíme v monumentální Lubyho práci o dějinách soukromého práva (i když mu už ne ve všem přitakáme).“ Mnohé z jeho článků vznikly na základě vystoupení na vědeckých konferencích, jejichž pravidelným účastníkem a ostatními vždy očekávaným vystupujícím je.

Profesorský titul je titulem vědeckým i pedagogickým. Doc. T. Gábriš se do výuky právní historie zapojil především v Bratislavě, ale též v Trnavě. Ohlasy na jeho pedagogické působení jsou pozitivní. Právněhistorickou problematiku dokáže dobře osvětlit a vnímavým studentům poutavým způsobem přiblížit. Pro výuku na obou fakultách také připravoval učební pomůcky. Podobně jako v monografiích, studiích či příležitostných člancích se v nich zřetelně odrážejí jeho inovativní přístupy. Osobně jsem se spolu s ním podílel na jedné už opakovaně vydané učebnici (a pramenech pro výuku v seminářích) a musím spravedlivě uznat, že jeho podíl na ní byl daleko výraznější, než odrážejí jím formálně vykázané podíly. T. Gábriš je zapojen i do přípravy doktorandů. Tři z jím vedených doktorandů studium ukončili, čtvrtý, resp. čtvrtá doktorandka již odevzdala disertaci.

Doc. T. Gábriš stojí v čele oborové komise pro obor „*teória a dejiny štátu a práva*“ na PF UK v Bratislavě. Nemohu nepřipomenout, že oceněním jeho odborných kvalit (a zároveň i propagací právní historiografie), je jeho členství ve slovenské Komisi pro rekonstrukci soukromého práva.

Doc. Tomáš Gábriš je zralou osobností a fundovaným a pracovitým právním historikem s širokým filosofickým, právně teoretickým a obecně historickým fundamentem, s výbornou jazykovou vybaveností a s přímými kontakty k zahraničním právněhistorickým pracovištím a k právní praxi. Naplňuje a překračuje i formálně stanovená kritéria pro jmenování profesorem. Proto jeho jmenování profesorem plně doporučuji.

V Brně, 20. února 2017

prof. JUDr. Ladislav Vojáček, CSc.

vedoucí Katedry dějin státu a práva PF MU v Brně